

μουσικής

ΠΟΛΥΤΟΝΟ ✓

ΤΕΥΧΟΣ 65 ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2014 0,01 € ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΜΟΥΣΟΥΡΓΩΝ ΚΩΔ.7016

στην όχθη

Ιδιοκτήτης

ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΩΝ ΜΟΥΣΟΥΡΓΩΝ
Ελληνικό Τμήμα Διεθνούς Οργανισμού
Σύγχρονης Μουσικής (ISCM)
Βασ. Σοφίας & Κόκαλη, 115 21 Αθήνα
τηλ./fax: 210 7256607

Συντακτική ομάδα

Εκδότης

Κωνσταντίνος Α. Λυγνός*

Συντονισμός ύλης

Μαρία-Χριστίνα Κριθαρά*

Φανή Κοσώνα*

Τεχνική επεξεργασία

Ελένη Σκάρκου*

Καλλιτεχνική επιμέλεια

Μαρία-Χριστίνα Κριθαρά*

Ελένη Σκάρκου*

Οικονομικά & επικοινωνία

Μαρία-Χριστίνα Κριθαρά*

Δημοσιογραφική έρευνα & διανομή

Κωνσταντίνος Φλεριανός*

Μόνιμοι συνεργάτες

Άγγελος Γαβριήλ,

Γεωργία Καλοδίκη*,

Λεωνίδα Κανάρης*,

Άση Κονδυλίδου,

Μαϊκήνας,

Νίκος Ροδίτης,

Θωμάς Ταμβάκος*

Συνεργάτες τεύχους

Κωνσταντίνος Αγγελίδης

Luminița Constantinovici

Μαγδαληνή Καλοπανά

Απόστολος Κώσπος, Μυρτώ Οικονομίδου

Αγγέλικα Παπανικολάου

Φώτης Πέζος, Μαρίνα Τζούλη

Γιώργος Χατζημιχαλάκης, Άννα Ψυλλάκη

Εξωφύλλο

Ελένη Σκάρκου

Μαρία Χριστίνα Κριθαρά

Φωτογραφία Εξωφύλλου

Κωνσταντίνος Λυγνός

Φωτογραφικό υλικό:

Αρχαία: Χάρη Ακριβιάδη

Θόδωρου Αντωνίου, Peter Andersen

Χάρη Βρόντου, Μαγδαληνή Καλοπανά

Κωνσταντίνου Α. Λυγνού

Ιωάννης Πανουσάκης

Γιάννη Σούλη, Milan Wagner

Γλωσσική επιμέλεια

Φανή Κοσώνα*

Μετάφραση κειμένων

Μαρία Θεοφίλη

Μαρία Χριστίνα Κριθαρά

Συνδρομές - Διαφημίσεις

Χανιώτου 17, 154 52, Ψυχικό

Μ. Χ. Κριθαρά: 210 6713086

Εκτύπωση - Παραγωγή

ΦΩΤΟΛΙΟ & ΤΥΡΙΣΟΝ Α.Ε.

Κηφισσού 159, Αθήνα

τηλ. 210 3470808, email: fotoлио@tyricon.gr

(* μέλη της Ε.Ε.Μ.)

Η αναδημοσίευση κειμένων και υλικού επιτρέπεται μόνον κατόπιν αδειάς της Συντακτικής Ομάδας ή του Δ.Σ. της Ε.Ε.Μ. Τα άρθρα του περιοδικού δεν εκφράζουν υποχρεωτικά τις απόψεις του Δ.Σ. της Ε.Ε.Μ. Οι επιλογές του περιοδικού αποτελούν ευθύνη της Συντακτικής Ομάδας. Τα ενυπόγραφα άρθρα εκφράζουν απόψεις των συντακτών μας.

ISSN 2241-0007

Σ' αυτό το τεύχος

4. +θεσις

6. Ημερολόγιο

8. Εκδηλώσεις εξωτερικού

10. Ειδήσεις - Σχόλια

19. Μουσικό παρατηρητήριο

20. Λυκούργος Αγγελόπουλος

22. Κρατική Ορχήστρα Αθηνών

24. "Και Ρόδο Μέσα μου Πολύ"

26. Δημήτρης Δραγατάκης

28. Χάρης Βρόντος

34. Στις πηγές

37. Πιανιστικό εργαστήριο

40. Μουσικολογική έρευνα I

42. Μουσικολογική έρευνα II

44. Polytonon in English

46. Σεμινάρια - Διαγωνισμοί

48. Επιστολές

49. Βιβλιοπαρουσίαση

52. Οπτικές Ακροάσεις

54. Ανακοινώσεις

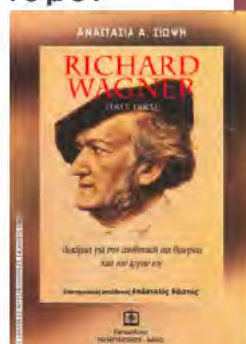
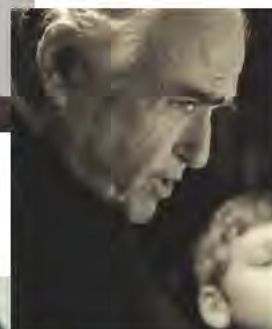

Abb. 4c:
Tastentiefgang
beim Perrotta

Στην όχθη

Θα φανταζόταν κανείς πως η φωτογραφία του εξωφύλλου είναι ένα είδος εικαστικής παρέμβασης, ή μέρος ενός ιδιαίτερου δρώμενου στις όχθες του ποταμού της Νέας Υόρκης, ή απλά ένα σουρεαλιστικό φωτομοντάζ.

Αλλά όχι!

Ο Κωνσταντίνος Λυγνός, επισκεπτόμενος τις Ηνωμένες Πολιτείες τον Ιούνιο που μας πέρασε, σχεδόν δεν πίστευε στα μάτια του όταν είδε την εικόνα αυτή και έσπευσε, όχι μόνο να την απαθανατίσει, αλλά και να τοποθετήσει και τον εαυτό του μέσα σε ένα επόμενο κάδρο.

Δεν ξέρουμε αν σε αυτήν την περίπτωση η ζωή αντιγράφει την τέχνη ή η τέχνη τη ζωή. Γεγονός είναι ότι ο Κωνσταντίνος είχε εκφράσει εδώ και μερικούς μήνες την απόφασή του να «παρατηρεί το Πολύτονο από τις όχθες», να μην παίρνει δηλαδή πλέον μέρος στη διαδικασία της παραγωγής του περιοδικού. Έτσι, μεταφυσικά σχεδόν, συναντήθηκε με αυτό το ταλαιπωρημένο πιάνο στην όχθη του East River και φωτογραφήθηκε μαζί του.

Αποφασίσαμε λοιπόν και εμείς να του αφιερώσουμε το Σημείωμα του Εκδότη αυτού του τεύχους, καθώς και μία ευχή:

Να μην παραμείνει πολύ καιρό στις όχθες, αλλά να ξαναγοητευθεί από το ρεύμα, και να αποφασίσει να ξαναμπεί στο παιχνίδι...

Καλό καλοκαίρι!

Η Συντακτική Ομάδα

Ο πρόεδρος της Ένωσης Ελλήνων Μουσουργών Θόδωρος Αντωνίου μέλος της Ακαδημίας Αθηνών

Με δελτίο τύπου που κυκλοφόρησε στις 22 Μαΐου, η Ακαδημία Αθηνών ανακοίνωσε ότι ο Θόδωρος Αντωνίου εξελέγη τακτικό μέλος της, καταλαμβάνοντας την έδρα του κλάδου Μουσικής Σύnthεσης.

Κ. Α. Κατ' αρχήν θα ήθελα να μιλήσουμε για τη διαδικασία που οδηγεί στην εκλογή ενός Ακαδημαϊκού.

Θ. Α. Μία έδρα προκηρύσσεται μετά τον θάνατο Ακαδημαϊκού που την κατείχε. Εδώ χήρεψε η έδρα της Μουσικής Σύnthεσης. Έχω την εντύπωση ότι η έδρα ονομάστηκε έτσι, γιατί η Ακαδημία δεν ήθελε να πάρει τη θέση εκτελεστής, αλλά να αφορά στη δημιουργία.

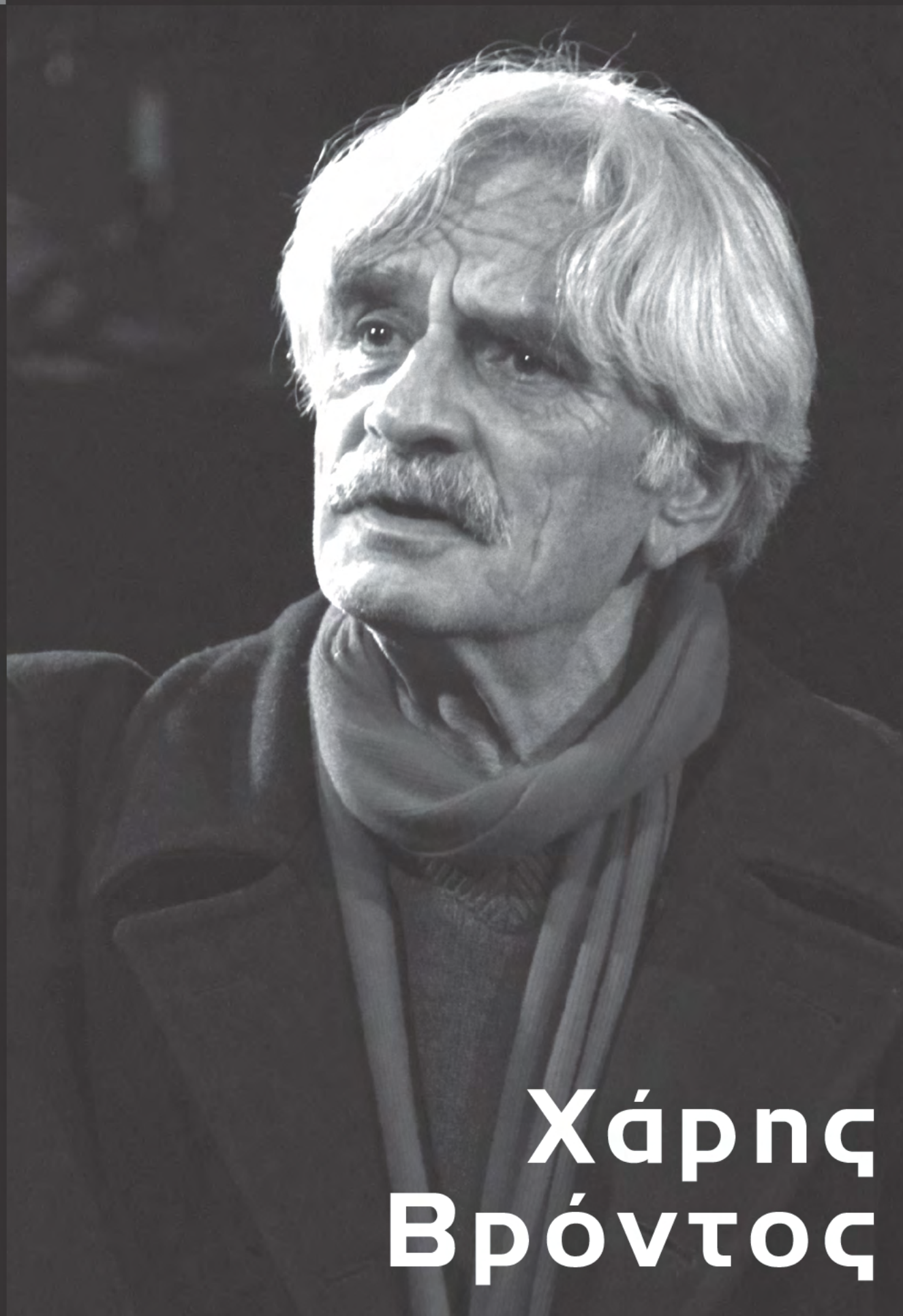
Κ. Α. Δεν υπάρχουν δύο έδρες μουσικής;

Θ. Α. Ο Παλλάντιος, που έγινε Ακαδημαϊκός το 1970 και πέθανε στα 98 του - πριν δύο περίπου χρόνια - δεν προκήρυξε ποτέ τη δεύτερη θέση. Αυτό που ξέρω - γιατί αυτά είναι καταγεγραμμένα - είναι ότι ο Καλομοίρης στα τελευταία του δύο χρόνια συνέπεσε με τον Πετρίδη. Όπως επίσης διαβάζω, ότι στα τελευταία του χρόνια, ο Πετρίδης συνέπεσε με τον Παλλάντιο.

Όταν προκηρύχθηκε η θέση, αυτό που με συγκίνησε ήταν ότι πολλοί ακαδημαϊκοί που ήξεραν εμένα ή τη δουλειά μου, μου τηλεφώνησαν για

να με ενημερώσουν, προτρέποντάς με να σπεύσω και να υποβάλλω φάκελλο. (Ο Θεοδωράκης είχε γίνει επίτιμο μέλος, οπότε δεν μπορούσε πλέον να υποβάλλει...) Κάποιοι, όπως ο [Μιχάλης] Σταθόπουλος, με γνώριζαν από πολύ παλιά, από τότε που ήμουν στο Μόναχο. Όλοι με προέτρεψαν να υποβάλλω υποψηφιότητα όσο πιο γρήγορα γίνεται. Ανάμεσα τους και ο νομικός [Απόστολος] Γεωργιάδης, ο [Ευάγγελος] Μουτσόπουλος που είναι μέλος της Ένωσής μας, ο [Κωνσταντίνος] Σβολόπουλος, ακόμα και η Ψαρούδα - Μπενάκη...

Κ. Α. Είπατε ότι κάποιοι σας ήξεραν από πολύ νωρίς. Από ποια εποχή;

Χάpn̄s Brón̄tos

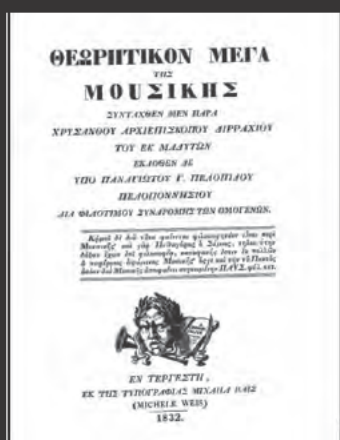

1. ΤΑ ΕΝΤΥΠΑ ΜΟΥΣΙΚΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΑ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΟΥ 19ου ΑΙΩΝΑ

και το ενδιαφέρον των θεωρητικών
για την μουσική του Μακάμ

Το παρόν άρθρο προέρχεται από το 1ο Κεφάλαιο
της διδακτορικής διατριβής του Γιώργου Χατζημιχαλάκη με τίτλο
«Η Θεωρία και η Πράξη του εξωτερικού μέλους μέσα από τα έντυπα θεωρητικά συγγράμματα του 19ου αι.»,
Ιόνιο Πανεπιστήμιο, τμήμα Μουσικών Σπουδών, 3 Απριλίου 2014.
Το τρέχον τεύχος του Πολύτονου φιλοξενεί το α' μέρος του άρθρου.

1.1. Τα Βασικά θεωρητικά συγγράμματα.

Η τρίτη δεκαετία του 19ου αιώνα είναι για τη μεταβυζαντινή εκκλησιαστική μουσική η αυγή μιας νέας εποχής. Με αρκετή αργοπορία, οι μουσικές εκδόσεις εγκαταλείπουν την παραδοσιακή μορφή των χειρογράφων και εισέρχονται στον κόσμο της τυπογραφίας. Ο ποταμός έντυπων εκδόσεων που ακολουθεί έχει ουσιαστικά την κοίτη του σε μία μουσική προσωπικότητα, τον Χρυσάνθο τον Μαδυτινό, αρχιεπίσκοπο Δυρραχίου. Ο Χρυσάνθος, μεταρρυθμιστής της παλαιάς μουσικής σημειογραφίας και εγκαίνιας ενός νέου εκπαιδευτικού συστήματος, είναι συνάμα και ο μέντορας μιας ακολουθίας ελασσόνων θεωρητικών συγγραφέων που με τη σειρά τους, είτε αναφέρονται στο έργο του, είτε προσπαθούν να το συμπληρώσουν και να το επεκτείνουν.

Η μεταρρύθμιση του Χρυσάνθου, η οποία συνοψίζεται μέσα στο θεμελιώδες σύγγραμμά του *ΘΕΩΡΗΤΙΚΟΝ ΜΕΓΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ*, έχοντας την πλήρη αποδοχή του Οικουμενικού Πατριαρχείου, επιβάλλεται και επιβάλλει την αναγκαιότητα επανέκδοσης των παλαιών μουσικών χειρογράφων στη νέα σημειογραφία και σε έντυπη πλέον μορφή.

Το ογκώδες αυτό έργο αναλαμβάνουν οι Γρηγόριος Πρωτοψάλτης και Χουρμούζιος Χαρτοφύλαξ, ακάματοι μεταγραφείς και εμπνευσμένοι συνθέτες μελουργοί. Η Ιστορία της Εκκλησιαστικής μας Μουσικής τους επεφύλαξε την τιμή να ονομάζονται μαζί με τον Χρυσάνθο «οι Τρεις Διδασκαλοί», ενώ το όλο σύστημα σημειογραφίας και διδασκαλίας των Τριών Διδασκάλων ονομάστηκε «Νέα Μέθοδος».

Το *ΜΕΓΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΟΝ* (στο εξής Μ.Θ.) του Χρυσάνθου εκδόθηκε το 1832. Ωστόσο, σε χειρόγραφη μορφή κυκλοφορούσε ήδη από πολύ πιο νωρίς.¹

Οπότε, η φαινομενικά πρότερη του Μ.Θ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ εις το Θεωρητικόν και Πρακτικόν της Εκκλησιαστικής Μουσικής του ίδιου, η οποία εκδόθηκε το 1821, είναι ουσιαστικά ένα μεταγενέστερο σύγγραμμα, το οποίο ως στόχο είχε να παρουσιάσει ευσύνοπτα την Νέα Μέθοδο.²

Αξιοσημείωτο είναι ότι στην Εισαγωγή συναντάμε ορισμένα διαγράμματα κλιμάκων τα οποία συμπληρώνουν κενά του Μ.Θ., ή μάλλον αποσαφηνίζουν με πρακτικό τρόπο όσα στο Μ.Θ. εκτίθενται με πιο επιστημονική θεωρητική ιεράρχηση.

Οι θεωρητικές απόψεις του Χρυσάνθου σε αρκετά ζητήματα διατηρούν την επιρροή τους ακόμα και σήμερα. Όμως, την ισχυρότερη αναθεώρηση κυρίως σε ότι αφορά στη θεωρία των γενών, της δομής των κλιμάκων και των διαστημάτων, την υπέστησαν από τη λεγόμενη Επιτροπή του 1881.

Οι απόψεις της Επιτροπής του 1881, διατυπωμένες στη *ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ* (εκδ. 1888), έκλεισαν τον πρώτο κύκλο της «νεοελληνικής αρμονικής» θεωρίας.³

1.2. Τα συγγράμματα που αναφέρονται στη μουσική του Μακάμ.

Μέσα στο διάστημα των 56 χρόνων, από το 1832 έως το 1888, μεταξύ των διαφόρων έντυπων θεωρητικών συγγραμμάτων που εκδίδονται, εκδίδεται το 1843 και ένα σύγγραμμα το οποίο αναφέρεται στη Θεωρία του Μακάμ, τη θεωρία της αποκαλούμενης εκείνη την εποχή Εξωτερικής Μουσικής. Το συγγράμμα αυτός τίτλος είναι *ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ* (στο εξής *ΕΡΜΗΝΕΙΑ*), και παρόλο που έχει συνταχθεί από τον Στέφανο τον Δομέστιχο, εκδίδεται από το Πατριαρχικό Τυπογραφείο και στο όνομα του Άρχοντος Πρωτοψάλτου Κωνσταντίνου, ο οποίος είχε την υψηλή επιστολικά της έκδοσης.

Το σύγγραμμα αυτό του Στεφάνου, ουσιαστικά «ερανίζεται», δύο συγγραφείς. Τον κατά έναν αιώνα προγενέστερό του μουσικολογιάτο Κύριλλο Μαρμαρινό,⁴ καθώς και τον Χρυσάνθο.

Κύριο κορμό αυτού του έργου αποτελεί η κατά λέξη αντιγραφή του Κυρίλλου με μια μικρή προσθήκη σε ό,τι

polytonon

Nr. 65, July - August 2014

Owner

GREEK COMPOSERS' UNION
Greek Section of the International Society
for Contemporary Music (ISCM)
Vassilissis Sofias Av. & Kokkali Str.
115 21 Athens
tel. / fax: 210 7256607

Editorial Board**Publisher**

Constantine A. Lignos*

Editor in chief

Maria Christina Krithara*

Fani Kossona*

Technical support

Helen Skarkou*

Layout

Maria Christina Krithara*

& Helen Skarkou*

Subscriptions & contact

Maria Christina Krithara*

Research & Distribution

Constantine Flerianos*

Regular contributors

Angelos Gavril,

Georgia Kalodiki*

Leonidas Kanaris*

Assi Kondilidou

Mecaenas

Nickolas Roditis

Thomas Tamvakos*

Contributors in this issue

Konstantine Angelides

George Chatzimichelakis

Luminița Constantinovici

Myrto Economides

Magdalini Kalopana, Apostolos Kostios

Angelica Papanickolaou

Fotis Pezos, Anna Psyllaki, Marina Tzouli

Front page:

Helen Skarkou

Maria - Christina Krithara

Front page photography:

Constantine A. Lignos

Photographic material:

Archives of: Hariw Akriviadis,

Theodore Antoniou, Peter Andersen

Magdalini Kalopana, Konstantine Lignos,

John Panoussakis, Haris Vrontos,

John Soulis, Wagner

Proof reading

Fani Kossona

Maria Christina Krithara

Translations

Maria Theofili

Maria Christina Krithara

Subscriptions & Advertisements:

17 Chaniotou Str, 154 52, Psychiko

M. Chr. Krithara: 210 6713086

Printing & Production

FOTOLIO & TYPICON S. A.

159 Kifissou Str, Athens

Tel. +210 3470808, email: fotolio@typicon.gr

(* members of the Greek Composers Union)

In this issue**4. Editorial (+thesis)****6. Diary of events****8. Concerts Abroad****10. News and Comments****19. Cultural Watch****20. Lykourgos Angelopoulos****22. State Athens' Orchestra****24. "...and plentiful rose in me..."****26. Dimitris Dragatakis****28. Haris Vrontos****34. Back to the Sources****37. Piano Workshop****40. Musicological Issues I****42. Musicological Issues II****44. Polytonon in English****46. Seminars & Competitions****48. Letters****49. Book Presentations****52. CD Presentations****54. Announcements**

Theodore Antoniou, President of the Greek Composers Union, becomes elected member of the Academy of Athens by Constantine Lignos, p.10

Theodore Antoniou has been recently elected to the highly prestigious position of Ordinary Member at the Academy of Athens, taking up the Chair in Musical Composition. Antoniou talks about the announcement of the Chair, his nomination, the electoral process and his almost unanimous election. "I can't deny that I like the title", he says, and continues that what matters most for him now is to use the position in order to serve the causes of "the art we have served throughout our life."

**Lykourgos Angelopoulos (1941 - 2014)
by Constantine Angelidis, p. 20**

In this obituary, Angelidis reflects on Lykourgos Angelopoulos's life and invaluable artistic and teaching contributions. Angelopoulos was a seminal figure of Ecclesiastic music and worked tirelessly for the promotion of Byzantine chant, "the music of the angels." He taught, composed, recorded, gave numerous concerts with his choir in Greece and abroad, and, above all, he inspired people around him because, as he said, "to experience and to cultivate our Byzantine music is, after all, a matter of national education." For his highly important work and his significant contributions, Angelopoulos was honored with the Silver Cross of the Order of the Phoenix, by the President of the Hellenic Republic, in 2004.

Athens State Orchestra: an account of a three - year period by Constantine Lignos, p. 22

Vassilis Christopoulos was artistic director and chief conductor of the Athens State Orchestra for the last three years. He was succeeded by Stephanos Tsialis, who has occupied the position since last May. Using elements from Christopoulos's last press conference, Lignos provides an interesting account of this three - year period.

On the one hand, there have been organizational and financial problems: state funding has reduced dramatically and there are still issues with the orchestra's relationship with Megaron (the Athens Concert Hall), where it rehearses and performs.

However, despite financial difficulties, the orchestra has succeeded in cultivating a more extrovert profile by organizing educational programs and playing at schools and several institutions all over the country. A significant increase in ticket sales during the last three years indicates a successful period, which will be hopefully succeeded by another successful one.

**"...and plentiful rose in me..."
a conversation with Theodore Antoniou
by Marina Tzouli, p. 24**

The election of Theodore Antoniou, President of the Greek

Composers Union, as a regular member of the Academy of Athens, offers the opportunity to launch the present series of conversations.

The highly - acclaimed and multi - award winning composer, conductor, academic and teacher, talks to composer - musicologist Marina Tzouli, about the nature of musical composition and its transformations when a text is present. Having dedicated a large number of works to setting texts, Antoniou discusses ways of approaching language when composing, refers to the aesthetic influence of the text on the style of music that sets it, offers his view on whether "absolute" music really exists, and expresses his love and deep respect for language, which should be cherished and guarded by everyone who is involved artistically with it; poets, actors, singers and composers.

Nature in Dimitris Dragatakis's oeuvre by Magdalini Kalopana, p. 26

In this article, musicologist Magdalini Kalopana discusses the important role nature plays in the compositions of Dimitris Dragatakis. Grown in Epirus of the early twentieth century, the composer developed a unique relationship to his natural surroundings and the influence of the soundscapes of his birthplace is evident during all his creative periods. Kalopana argues that throughout his life,

Dragatakis shows his deep respect to mother nature and it is this characteristic that also becomes the source of his humanistic principles which govern his whole output. After all, by exploiting imaginatively simple sounds of nature, the composer justifies the claim that "often, the wisdom of spiritual people can be traced in the simplest of their choices."

Interview with Haris Vrontos by Constantine Lignos, p. 28

The composer, who has also worked for years as a radio producer for the Third Program and has written extensively on musical matters, both on the press and in his published books, gives a very interesting interview to Constantine Lignos. In his outspoken and often poignant way, Vrontos comments on issues ranging from our modern society's mentality to the musicians' stance and duty towards their art, and from the lack of a culture which promotes constructive criticism to the urgent need for the development of a well - founded, serious musical education supported by the state. Vrontos also talks about composition and composers in the twentieth century, music and technology, music and literature, and finally describes his most recent activities.

Greek Music Archive, by Apostolos Kostios, p. 34 An early jazz invasion of Athens

Using published interviews and testimonies, professor Kostios traces the coming of jazz music to Greece. Jazz first "invaded" Thessaloniki through the radio during the Nazi occupation, and it is possible that the genre was not banned from broadcasting simply because jazz pioneers like Mimis Plessas and Alekos Spathis were hiding its true, American, origins, pretending to be performing other music than the one they actually were. A little later on, jazz was used by the Americans as an important tool of cultural integration, and even of political propaganda;

Kostios's reference to several events of the mid - fifties is really telling. After a brief discussion of the influence jazz had on Greek composers of art music, this first part of the article ends with an interesting case: that of a jazz piano duet, whose story might tell us that jazz actually came to Greece several years earlier than what it was initially thought.

Piano workshop III: Dampers and Pedals by Angelica Papanikolaou, p. 37

Continuing her discussion on the Hammerflügel, Papanikolaou talks about the Viennese and the English type of mechanism and refers to technical matters related to the manufacturing of several

parts of the instrument.

Also discussed are issues caused by the presence of dampers in the early Hammerflügel, the noted changes in timbre after their removal, and their subsequent use in combination with pedals. In 1810 the appearance of the "Split-pedal" also marks a change in the expressive abilities of the instrument, while after 1840 further developments lead to a completely different sound (sustained notes and richer chords). In the mid - nineteenth century, the Hammerflügel is gradually abandoned and offers its place to its successors.

Printed music theory treatises of the nineteenth century and the theorists' interest in Makam music by George Chatzimichelakis, p. 40

Derived from Chatzimichelakis's doctoral thesis, the present article discusses two interesting music theory treatises published in the period between 1821 and 1881, which is largely dominated by the teaching of the Greek Master of Ecclesiastic music, Chrysanthos Madytinios. The two significant treatises refer to the theory Makam music: the first, entitled *The Interpretation of Secular Music*, is published in 1843 under the name of Constantinos Protosaltis, although written by Stephanos Domestichos. The second treatise, written by musicologist Panagiotis Kiltzanidis, is published several years later, in 1881, and presents the theory of Makam in a thorough and systematic way.

Béla Bartók's Swan Song by Fotios Pezos, p. 42

As Pezos argues in this article, Béla Bartók's Concerto for Viola and Orchestra is the composer's last and partially completed work, which remains an unchallenged masterpiece of the twentieth - century repertoire.

The author attempts a historical approach of the creation of the composition, which was written under the commission of the renowned Scottish violist William Primrose, and a formal analysis of the first movement, while also discussing performance - related matters. While all existing versions of the work are mentioned, the author bases his analysis on the first and widely used edition by the conductor and violist Tibor Serly. In the end of the article, Pezos uses Peter Bartók's testimony in order to offer some suggestions for performance.

Book presentations By Leonidas Kanaris, p. 49

In this issue the following books are presented:

Maria - Emma Melingopoulou / Nickolaos Zafranias: *Choir Works by Greek Composers* (Papagrigoriou - Nakas Editions, 199 pages).
Anastassia A. Siopsi: *Richard Wagner* (Papagrigoriou - Nakas Editions, 141 pages).

Collective work: *Introduction to ethno - musicology* (Asinis Editions, 390 pages).

George minas: *A score... means...* (Marios Nickolaides Editions, 60 pages).

Costas Milonas: *Asma Asmaton* ((Papagrigoriou - Nakas Editions, 40 pages, plus one cd).

George Papadopoulos: *Streets of Dreams - Guitar Works* (Cambia Editions, 66 + 16 pages, plus one cd).

Vladimir Koriolienko: *The blind musician* (S. I. Zacharopoulos Editions, 205 pages).

Cd presentations By Helena Skarkou and Assi Kondylidou, p. 52

Dimitris Dragatakis music in various cd collections

1. **Chamber music by Dimitris Dragatakis** (various artists).
2. **Dimitris Dragatakis - complete solo piano music** (Lorenda Ramou).
3. **metamorphosis** (Spyros Kondos, Lito Thomou).